

Nataša Konc Lorenzutti poznamo najprej kot mladinsko pisateljico. Z njo smo se pogovarjali ob izidu njenega drugega romana za odrasle, *Bližina daljave*, ki je izšel pri Družini, založbi, ki podeljuje literarno nagrado svetlobnica, s katero želi spodbuditi izvirno slovensko leposlovje.

Dobitnica literarne nagrade SVETLOBNICA 2016 za roman *Bližina daljave*

Bližina daljave

Nataša Konc Lorenzutti
Družina, zbirka Pretakanja,
2017, t. v., 144 str., 23,90 €

in Boga ter so polni hvaležnosti za tisto, kar jim je bilo dano lepega in dobrega. Vsaki strahoti namreč botruje tudi lepota. Vedno se najde kdo, ki je pripravljen pomagati.

Bukla: Je bilo za pisanje potrebno veliko raziskovalnega dela, kljub temu da ste roman pisali po resnični zgodbi?

Konc Lorenzutti: Seveda. Delala sem počasi, vsega skupaj približno tri leta. Nisem ves čas pisala. Vmes sem dokončala dva mladinska romana in naredila nekaj uprizoritev z dijaki. Ves čas pa sem zbiral gradivo, brala, kolesarila po krajih, kjer se zgodba dogaja, po malem zapisovala pripoved in iskala ustrezen slog. Najprej sem poskusila z novelo. Imela je isti naslov. Poslala sem jo na natečaj tržaške Mladike in dobila prvo nagrado. To me je opogumilo, da sem se odločila skelet napolniti z več mesa.

Bukla: Roman bralca posrka vase. Z neverjetno prepričljivostjo, tako zelo realistično opišete, denimo, stisko male Anice, ko spozna, da jo je mama pustila pri sorodnikih.

Konc Lorenzutti: Ta del zgodbe me še vedno pretresa. Kaj mater privede do odločitve, da pusti svojo deklico pri sestri in bratu, ne da bi ji pojasnila, zakaj je to storila, ne bomo nikoli mogli razumeti. Ker ne poznamo lakote in strahu. Mi se danes sprašujemo, ali bomo lahko otroke peljali na počitnice, jim plačali vozniki izpit in jim pomagali priti do avtomobila, jih poslali na potovanja, jim omogočili izobraževanja do postdoktorskih diplom, takrat pa je šlo za golo preživetje. In marsikje na svetu je tako še danes.

Bukla: Svojo pisateljsko pot ste začeli z zgodbami za otroke. Kot ste dejali v enem od intervjujev, »pišete z veliko mero neposrednosti«.

Konc Lorenzutti: Upam. Ob vsem, kar napišem, se vprašam, ali res sledim svoji misli. Tudi zdajle, ko odgovorjam na vaša vprašanja.

Bukla: Vaši mladinski romani prinašajo družinski realizem. Kako pravzaprav nastajajo vaši literarni junaki?

Konc Lorenzutti: Ne bom se sprenevedala, da ne črпам iz svojega vsakdana. Imam namreč pet otrok. To pa ne pomeni, da popisujem resnične dogodke. Daleč od tega. Vse pretvarjam, tudi zorni kot opazovanja. Tisto, kar me v svetu mojih slabosti jezi, skrbi in utruja, je v zgodbah, ki jih napišem, običajno spočito in obrnjeno. Moji literarni junaki in njihove dogodivščine so torej vedno izmišljilja. Se pa seveda lahko najdejo povezave z dogodki, lastnostmi, domisljicami. Ampak jih nima smisla iskati in se z njimi ukvarjati. Še sama včasih pozabim, kaj od tega, kar sem napisala, se je v resnici zgodilo in kaj ne. Kakor je v mojih junakih vedno delček mene, tako sem od njih tudi oddaljena. Celo moje literarne mame so veliko boljše od mene, če smo že pri neposrednosti; imajo več potrpljenja in humorja kot jaz v resničnem, nepoetičnem vsakdanu.

Bukla: Pišete tudi za odrasle. Kaj pronica skozi vas kot ustvarjalko, ko ustvarjate za odrasle?

Konc Lorenzutti: Vedno me je strah, da me bodo pametni odrasli raztrgali. Za to si upam pisati samo, če sem prepričana, da nekaj res moram povedati, ker morda ni še nihče ali vsaj ne na takšen način.

Otrok pa se ne bojim. Nenehno sem v stiku z njimi, veliko gostujem po šolah, takole spomladi sem kar naprej na poti, ves čas s svojimi bralci, in točno vem, kakšnemu jeziku in katerim zgodbam bodo najraje prisluhnili. Živega stika z bralci imamo mladinski pisatelji najbrž več kot tisti, ki pišejo samo za odrasle.

Nataša Konc Lorenzutti

Foto: arhiv Družina

Res je lepo, ko vidiš, da je nekaj, kar je bilo najprej samo obris v tvoji glavi, potem niz besed v računalniku in na papirju, oživel v ljudeh.

Bukla: Preden ste postali pisateljica, ste bili gledališka igralka. Zadnja leta gimnazijce poučujete gledališke predmete v programu umetniške gimnazije. Je to »vrnitev« h gledališču?

Konc Lorenzutti: Po svoje res. Od gledališča me je nekoč odneslo ravno to, da sem morala kot igralka posvajati estetike, ki so mi bile velikokrat tuje ali celo zoprne. Težko se poistovetim z vsako skupinsko zamisljo, težko povsem verjamem vanjo, vedno rinem nekoliko po svoje. Ko ustvarjam uprizoritev z dijaki, sledim lastni estetiki. Jasno, da prisluhnem tudi njim, to je del procesa. Ker nisem študirala režije, se bolj kot na znanje opiram na igralsko in pedagoško intuicijo, pa tudi pri pisanju sem se naučila ustvarjati ritem in dramaturški lok. Če zvesto sledim občutku za napetost, si torej upam tudi režirati. In vedno znova se učim iz napak.

Bukla: Kako doživljate mlade? Jih zanima ustvarjalnost?

Konc Lorenzutti: Na žalost vedno manj. Med njimi vlada nekakšna duhovna lenoba. Vendar jih je mogoče zbuditi. Ko se z njimi lotim snovanja uprizoritev, se prav nič ne sprašujem, ali so to sposobni narediti, temveč samo sledim zamisli, za katero na začetku še sama ne vem, kam točno me bo pripeljala. Na koncu sem zadovoljna, ko vidim, da so nekateri dosegli več, kot so menili, da zmorejo. Res je, da me imajo dijaki velikokrat vrh glave, ker mislijo, da pričakujem nemogoče, da preveč zahtevam, pilim in preizkušam. Ampak ne verjamem, da je potem, ko pridemo do izdelka, komu žal. Naše premiere so zame čudovito doživetje.

Bukla: Kakšen je (njihov) odnos do knjige, branja?

Konc Lorenzutti: Večinoma precej slab. Kriva je po mojem zasičenost z nenehnimi dražljaji. V prvem letniku sem zato pri predmetu, ki se imenuje umetnost govora, uvedla obvezno branje po lastni izbiri. Vsaka dva meseca imajo dijaki govorni nastop, v katerem predstavijo, kaj so prebrali. Tako so nekako prisiljeni, da odložijo telefone in vsaj malo berejo. Hkrati pa se urijo v prostem pripovedovanju, kar je del učnega načrta.

Pisatelji moramo seveda še naprej ustvarjati zanje. Če je mlade mogoče navdušiti za gledališče, jih bomo menda vrnila tudi k branju. Če tega ne bi verjela, bi že danes »zaprla štacuno«.

Bukla: Še pogled v prihodnost. Nam lahko zaupate, ali nastaja kakšno novo delo?

Konc Lorenzutti: Joj, zdaj ste me pa našli. Trenutno sem tako zaposlena, da sploh ne najdem časa in miru. Za mano sta v tej pomladi dve premieri z dijaki in še v kup drugih dejavnosti sem vprežena. Med njimi je projekt *Vključujemo in aktiviramo*, ki ga v ranljivih družbenih skupinah izvaja Javna agencija za knjigo RS s sredstvi Evropskega socialnega sklada. Sem mentorica za literarno dejavnost v skupini ljudi, ki se zdravijo odvisnosti od prepovedanih drog in imajo pridružene težave v duševnem zdravju. Zelo me osrečuje, ko vidim, kako literatura deluje na tiste, ki so bili dolga leta odklopljeni od svoje lastne zavesti.

Ob vsem tem se počasi spet lotevam pisanja, ampak to so trenutno črtice za otroke. Čez poletje se bom ukvarjala z dramatizacijo maturitetnega romana, ki ga bomo uprizorili v prihodnjem šolskem letu. Nimam še na vidiku čistine, na kateri se bom lahko spet osredotočila na poglobljeno pisateljsko delo. V času, ko delam druge stvari, pač zorim, opazujem in nabiram snov.

Nataša Konc Lorenzutti se je rodila leta 1970 v Kranju. Po izobrazbi je diplomirana igralka. Na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani je končala tudi univerzitetni magistrski študij umetniške besede. Dela kot profesorica na dramsko-gledališkem oddelku Gimnazije v Novi Gorici, delno pa je samozaposlena v kulturi.

Z možem in otroki živi v Oseku na Goriškem.

Doslej je izdala osemnajst knjižnih del, večinoma za otroke in mladino, redno objavlja v revijah *Ciciban*, *Cicido* in *Mavrica*.

Nominirana je bila za nagradi izvirna slovenska slikanica (leta 2007 s slikanico *Ravno prav velik*) in modra ptica (z romanesknim prvencem *Kava pri dišečem jasmínu*) ter z mladinskimi deli dvakrat za večernico in dvakrat za desetnico. Njena zbirka kratkih zgodb za otroke *Kdo je danes glavni* je dobila priznanje zlata hruška za najboljšo mladinsko leposlovno delo v letu 2015. *Bližina daljave* je njen drugi roman za odrasle.